

KÖZSEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre 6 korona, postai szétküldéssel 7 korona
Egyes szám ára 12 fillér.
Fizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasarnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Közseg, Várkör 39. szám.

Nyitltár sora 40 fillér

Hirdetések nagyság szerint jutányos árban
számlátlanak.

Piros pünkösöd napján.

Nem a nyiló rózsza szíromvirulása, hőseink vére festi pirosra pünkösöd ünnepét.

Ellenség tör ellenségnek. Két táborra szakadt az egész emberiség, rettentők a harcok, melyekkel a győzelmet ki akarják csikarni.

A nagy, a szent ünnep napján fordítsuk el egy percre tekintetünket a szívetmardosó látványtól, nézzünk vissza a felvidítő multba, amikor még abban llették örömeiket, boldogságukat az emberek, hogy egymást szerették.

Emlékezzünk az első pünkösödre!

Egy akarattal várták a Szent Lelket. A tekintetek nem itt lenn jártak, az eget kereste a szem.

Együtt voltak búban és örömben az emberek, együtt éreztek reményben és hitben; csak így volt lehetséges, hogy számukra megnyíltak az eget. Boldogak voltak, lelkükbe szállt a szent tűz, mit az Ur vígasza gyanánt ígért.

Nem volt közöttük sem nyelv-, sem vallás-különbség, mert egyesültek abban az akaratban, hogy mindnyájan Krisztust imádják. Smikor a Szent Lélektől áthatottan a szent apostol szólt — hogyan hallgatták! A szembe köny tödült, a szívet magasztos ihlettség hatotta át. Pedig mily különféle népek verődtek össze. Ott volt Lybia szülotte, másnak hazája, Phrygia, — mégis hittek mind a Szent Lélekben.

S mult az idő! Régmulttá vált, ami akkor szép jelen volt. S mi maradt reánk? A mult emléke csak. Eljött az ünnep elmaradt a Lélek.

Mert mindegyiknek más az igazság, egyik a másikat meg akarja feszíteni. Gyűlölni tudunk csak, mást szeretni nem. S a gyűlölség fekete felhőjéből megeredt a véres zapor, sűrű cseppjeiből vértengert dagasztva...

De nem, nagyon sötét ez a kep. Ne veszítsük el reményeinket, bizalmunkat egy jobb jövőben. Barmily borult az ég, előbb-utobb mégis

diadalmasan töri meg a felhőket a mosolygó napsugar — elszáll a felleg es derű lesz megint.

Ellenkezésben állott mindig a földi rossz az égi jóval s orok törvényül van szívünkbe írva, hogy az égi jóé lesz a győzelem. Várjunk es higyük — higyük, hogy a naboru tüziang-pirja a béke es boldogságunk hamalpirkadása — így ünnepeljük piros pünkösöd napját!

Az árdrágítás holt tőkévé lesz.

Közismert tény, hogy a rettenetes dragaság alatt leginkább a középosztalynak az a része szenved, mely termeléssel vagy kereskedéssel nem foglalkozik.

Az általános dragaság kezdődött azzal, hogy az elemicikkek arait felverték, mire szükségyszerűen be kellett következnie a többi élet-szükségleti cikk árának felemelésé.

Mindjárt a haboru elejen drágább lett a gabona es vele együtt a mindennapi kenyér. Lépést tartott ezekkel a hus, a főzelék es a gyümölcs ára. Ezt persze lelegebb a szegény emberek, a kisiparosok es az ipari munkások szenvedtek meg. Indokolt igényeiket figyelembe kellett venni es a gyárakban es műhelyekben tel kellett emelni a béreket, aminek természetes következménye az összes iparcikkek megdrágulása volt.

Ma ott tartunk, hogy egyik foglalkozási ag a másakra tolja a dragaság fokát: de más-különben a paraszttól kezdve a nagyiparosig mind megegyezik árfelhajtásának indokolásánál a haborura hivatkozásban, — oly érv, mely ellen nem letezik felelbezes.

Az aremeles jogosultsága nagyon külön-fele es minden igazságszerető ember bizonyara helyesnek, méltányosnak fogja találni, hogy egyes használati cikkek eladási arát tel kell emelni. Különösen amikor oly cikkekről van

szó, melyeket külföldről kell beszerezni, vagy olyanokrol, melyek — bar az országban lesznek előállítva — a haboruokozta többkoltsegek következtében csak megfelelően magasabb áron boesathatók áruba. Amit azonban ma látunk, azt sem niféle logikával indokolni nem lehet. A legjobb hiszemű övő rendszabalyok dacára a togyasztó közönség mégis polgártársai egy kisebb reszenek védtelenül es könyörtelenül ki van szolgáltatva.

Tudjuk, hogy a hosszú haboru drágaságot okoz, de ennek a dragaságnak természetes hatarait kitolni nagyfoku gonoszság. Ha a mesterségesen felesigazott dragaság okait kutatjuk, keresnünk kell kiindulopontját. Ezt nem nehez megtalálni. Mint mar említettük, a dragaság a gabonánál kezdődött es nőtt nagyra, — a mesterségesen felszofolt arakat az östermelő, a gazda zuditotta a fogyasztó közönségre.

Mindenesetre örvendetes, ha az ország gazdaközönsége tőkeerőssé válik. De hogy vajjon epp a vilagháboru a legalkalmasabb-e arra, hogy a gazdakát az összes többi lakosság költ-segen jomódhoz segítsek, azt nagyon is kétses-gesnek kell tartanunk.

Nemcsak ethikailag méltatlan mások kény-szerhelyzetét vagyonosodásra kihasználni, de ez a haboru után bekövetkező nemzetközi gazdasági forgalomra sem gyakorolhat üdvös hatást, mert a gazdaknál felszaporodott toke legnagyobbreszt el lesz vonva a közforgalom-ból; holt toke lesz belőle, minthogy a gazda a felgyülemlett vagyonnak csak kis részét tudja foglalkozaskörében gyümölcsöztetni, penzevel — a maga szempontjából igen helyesen — takare-koskodik, semmiesetre sem fekteti azonban vállalkozásokba, amikre pedig az orszagnak gazdasági helyreallítása es fellendülése érdekeben multhatatlan szüksége volna.

Tárca.

A bujdosó.

D a l.

Párjavesztett gerlicének szive fáj,
Fülemile panaszától zeng a táj;
Ne szomorkodj' fülemile, gerlice:
A te bajod az enyémhez semmise'.

Égi madár hegyen-völgyön megszállhat,
Társra helyen társra mindig találhat:
Jaj, de nekem nincs se hazám, se párom
A világot egyes-egyedül járom.

Messzi honom tája körül jaj be kék . . .
Azt se' tudom, hegy-e az ott vagy az ég;
Azt se' tudom, eljutok-e oda még:
Vagy sohse' lesz egyéb hazám, mint az ég!

(1857.) Arany János.

Szajról-szajra.

— Irta Helybeli —

Van nekem egy nagyon derék öreg bátyám, a Sándor bácsi, akivel rendszeren együtt szoktam tölteni a vasárnap délutánokat.

Szép időben kirándulunk hol ide, hol oda, amikor meg esunya az idő, szép csendesen alszunk odahaza. Csak babszemre szoktunk játszani, egyikünk sem akarná a másikat megkopsztani.

Egy esős vasárnap délután megint ezzel a nemes mulatsággal töltöttük az időt. Hogy a mulatság még se legyen olyan száraz, Sándor bátyám odaállított egy flaskó kőbányait, meg egy üveg Kristályvizet, azt szép lassan iszogattuk estig. Aztán van neki egy

gramofonja, azt is felhuzta kedvemért, hadd fújjon egy pár nótát.

Eppen az utolsó játszmát fejeztük be, az utolsó kvaterkát urítottuk ki, a gramofon nagy sereggéssel jelezte, hogy tüje már szántuln talajon kezd barázdát vonni, amikor egyszerre belép egy közös ismerősünk.

— Ugyan mivel töltöttétek a délutánt?

Hűségesen elreferáltuk neki.

— No ez bizony elég szerény mulatság!

Most vigyázat, kedves olvasó vagy olvasónő! (Az „olvasónő” elé nem teszem külön oda a „kedves” t mert — ugye — bir — olvasónő nem is lehet más, mint kedves?) Uj fejezet következik, a nagy (de ottóé a főszerep.

Kezdjünk hát bele!

Ugy egy hét mulva kezdtek eszrevenni, hogy ismerőseink nagyon gorbe szemmel néznek ránk. Kurtán felelgették a kérdéseinkre, nem is igen akartak velünk szóba állani.

Mi a menykő lelte ezeket?

Azt is megtudtuk azután nemsokára.

Borzalmas hírek szállongtak felőlünk, hogy milyen rettenetes emberek vagyunk, hogy milyen rettenetes dorbézolással töltjük a dragó vasárnap délutánt. Persze, hogy mi magunk bamultunk es szor-nyedtunk el rajta legjobban.

Csak ugy történt, hogy a mi kedves ismerősünk elmondta a dolgot egy másiknek, a másik egy harmadiknak, a harmadik egy negyediknek, s így tovább. Változatosság kedvéért mindegyik toldott hozzá valamit, ugy, hogy mire a tízedikhez került, már rémségesen megnőtt a mi ártatlan mulatságunk.

— Holnap délután meglátogatom Sándor bácsit, — mondta ennek a tízediknek egy tizenegyedik. — No hiszen, csak oda men, akkor ugyan szép kompaniába kerülsz.

— Hogy hogy?

— Talán csak nem akard a nadrágot is elveszíteni?

— Hogyan? Nem értem.

— Hát hiszen ott valóságos játékbárlang van. Összegyűlnek tizen, tizenötön, aztán ferbliznek, bakkoznak, makaoznak, nasi-vasiznak egész áldott délután.

— Lehetetlen...

— De bizony ugy van. Aztán még ha kiesibe játszanának, hát hagyján; de csak ugy repülnek a tizesek, huszasok meg az ötvenesek.

— Borzasztó!

— Ugy ám, de még — képzeld csak! — egy asztal teldesteli borral meg ásványvízzel. Van ott kőbányai, sashegyi, ménesi, szekszárdi, parádi, szulini, borszéki, suliguli. Isznak azok ugy, mint a golya. Egy fél hektó meg sem kottyán nekik. Persze, hogy este felé már pezsgőznek.

— Botrány!

— Biz az a! Es ha még mindezzel megeléged-nének. De képzeld csak, még tizenkét cigányt is odaállítanak az előszobába es késő éjjelig huzatnak maguknak, ugy hogy abban az utcában egy arva lélek sem tud aludni.

— Szörnyűség! S csakugyan ugy van?

— Tulajdon szememmel láttam. Rettenetes emberek azok!

Most már mi a Sándor bácsival azon torjuk a fejünket, hogy mire ez a hír a huszadik emberhez eljut, miféle monstrum katonabáuda fog nekünk akkor a fulunkbe muzsikálni?

Csak valahogyan gyenge célzásnak ne vegyük e kis tárcacikket a jó közsegi szajról-szajra hírter-jesztők. Inkább tanulsággal szolgáljon, hogy „nem kell mindjárt mindent elhinni.”

Városi ügyek.

2942 917

Hirdetmény.

A március hó 15 napjára Lauringer Elek fémbevittonál beszovaltatott rézvízmelegítő árát 3 koronára helyett 5 koronára lesz megterítve. Jelenkezni lehet a kapott szelvények felmutatása mellett a különbözet kifizetése végett a fémbevittonál.
Köszeg, 1917. május 22.

Jambrits Lajos, s. k. polgármester

Helyi hírek.

Katonai szemle. Pflüzer-Baltin vezérezredes, az északi front egyik közismert hadvezére, mint az összes gyalogcsapatok felügyelője kedden városunkban időzött. A kivonult 12 vadászszázalaj felett tartott szemlét, melynek eredményéről elismerését fejezte ki, azután a katonai reáliskolát is meglátogatta.

A pannonhalmi főpap. Dr. Hajdu Tibor, kedden és szerdán városunkban időzött a beneés székház és főgimnázium látogatására. Erkezését a városi tanács és a székház főnöke udvozolták és lakására kísérték. Omeliosága megátogatta a polgármestert és az apátplebanost, szerdán délben pedig a tanács tisztócskáját fogadta.

Előleptetes. Mady László őrnagyot, a cs. és kir. 12. vadászszázalaj pótcsapad-parancsnokát, ki egyébként a 23. és 25. kir. gyalogezredhez tartozik, a hadi ékítményes katonai érdemkereszt és vaskoronarend tulajdonosát, Ofelése alezredessé léptette elő.

Előleptetes. Szilágyi Aladar honvédszázados, özv. Waisbecker Jánosné veje, ki hadnagykorában a közepi honvédszázalajhoz tartozott, őrnaggya nevezetett ki.

Előleptetett ezredorvos. Dr. Pakh Albert ezredorvos, aki a háboru előtti években hosszabb ideig városunkban a honvédszázalaj orvosa volt, a májusi előleptetések alkalmával törzsorvossá lépett elő.

Előleptetes. Ripper József katonareáliskolai főosztályvezető főosztályvezetőre léptetett elő.

A 83. gyalogezredben. Traun Adolf hadnagyot Ofelése főhadnaggya léptette elő.

Előleptetett honvédszázadosok. Arbócz János (August János nyug. polgármester fia) és Zerthofer Rezső, kik mult év őszén mint zászlósok hagyták el a katonai akadémiát s azóta Erdély határában állnak haresorban, Ofelése a májusi előleptetések során hadnaggyokká nevezte ki.

Athelyezett orvos. Dr. Piltz József főorvos szolgálatára a helyben állomásozó cs. és kir. hegyi tüzérségre vezényeltetett.

Mernyei Jenő zászlós, ki az első isonzi offenzívák alkalmával az olasz front előtt küzdött, most pedig mint tanító a soproni katonai főreáliskolához van szolgálatra beosztva, hadnaggya léptetett elő.

Kitüntetés. Magas kitüntetés érte a vasi kerület állategészségügyi felügyelőjét, Kardeván Ernőt, özv. Popfer Károlyné vejét. Ofelése az állategészségügyi felügyelői címét adományozta neki. Elismerése az annak a kiváló munkásságnak, melyet a vármegye állategészségügye terén immár harmadik éve kifejt.

Halálozás. Súlyos gyász érte Lorant Gyula polgári iskolai tanárt. Apósa Gaug Matyas Ferenc ny. államvasúti főfelügyelő hunyt el a hó 19-én Salgotarjan 71 éves korában. A déleleg szép öreg ur majd minden nyáron itt időzött, kinek elhunytát itt is mely részvét kellett.

A főgimnázium záró- és Arany János ünnepélye. Vasárnap délelőtti volt a főgimnázium ez évi záró ünnepélye, melyet az igazgatóság egyúttal Arany János nagynevű költők emlékére rendelt emlékünnepélyével kapcsolta össze. Arany Jánosról igen sikerült ünnepi beszédet mondott Markovits József VIII. oszt. tanuló, más osztálybeliek Arany János költeményeiből szaváltak, az ifjúsági zenekar Kovács Ferenc karmester vezetésével nagyon szép játékkal emelte az ünnepély fényét, végezetül pedig dr. Bardos Remig főgimn. igazgató Arany János életének és munkásságának méltatásával vezette be az ifjúsághoz intézett évzáró ünnepi beszédét, melyek után kihirdette, hogy a tanulók bizonyítványukat jövő szombaton, az értesítőt néhány hét múlva kapják és azután kiosztotta a jutalmakat. A szép iskolai ünnepély, melyen közönség is részt vett, a Hymnus eléneklésével fejeztett be.

A szt. Dómes zarda-iskolában, egy a polgári iskolában mint a tanítónoképzőben, e heten folytak a vizsgálatok, melyen az egyházi főhatóság részéről Dr. Boda János kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő és Kimes István apátplebanos iskolaszéki elnök is jelen voltak.

Arany János ünnepély volt esütörtöken délután az evangélikus elemi iskola felsőbb osztályaiban, melyen a gyülekezeti felügyelő, iskolaszéki elnök és vendégek is részt vettek. Arany Jánost, a haza nagy költőjét, szép ismerető felolvasásban méltatta Hammer Gyula igazgató-tanító.

A kath. jótékony noegyület működésének 50 éves évfordulója alkalmából haladót istentisztelet volt a Jézus szent Szive templomában, melyen a jubiláló egyület választmánya és számos együleti tag volt jelen. Utána Bobuss Katalin elnökő házában uzsonna volt, melyen a választmányon kívül még Kimes István apátplebanos és Jambrits Lajos polgármester voltak jelen. Előbbi a hitközség, utóbbi a város nevében köszöntötte a felazadon át nemes jótékony

szolgálatában buzgón működő egyesületet, mely beszédéért az elnök mondott köszönetet és további támogatását kérte a városnak és hitközségnek.

Az ev. leányiskola ügye. Ismertettük mult heti számunkban annak a memorandumnak tartalmát, mellyel az ev. egyházak püspöke a kultuszminiszternek itt kinos feltűnést keltő leiratát súlyos érvekkel megcáfolta és most már azt is közölhetjük, hogy erre is megjött a válasz, mely korántsem oly rideg és egyoldalú, mert elismeri a jogosultságot és bizonyos keretek között nem is tagadja meg a kilátásba helyezett anyagi támogatást. — Ezzel egyidejűleg azonban Szombathelyen fokozott buzgósággal törekvésnek hasontypusú leánynevelőintézet létesítésére, azt hirdetik, hogy a miniszter feltétel nélkül akarja, a főispán már évek óta szerez érdemeket e kérdés megoldása körül, a várostól szinte nevéstéges esékély áldozatot igényelnek, rajta tehát, hadd jöjjen sok-sok jelentkező s akkor egészen biztos, hogy Szombathelynek ismét sikerülni fog a vármegyei szomszédvárost léteperni. Mert értenők, ha arról lenne szó, hogy egy felállítandó új kulturintézmény helyéül a két város közül a jóval nagyobb szemelnek ki. De már itt meglevő intézetet, melyre a város és annak társadalma az egyházkerület már annyit áldozott, egy tollvonással lehetetlenné tenni, a program szerű fejlődésben levő várost ebben megakadályozni és károsítani, e törekvésében visszavetni, elkedvetleníteni, e még sines rendjén! Nem esoda tehát, ha azt látjuk, hogy ez a sérelem úgy a város, mint az egyházkerület intőző körei en elkeseredettséget szul e mindent elkövetnek, hogy szerzett jogukért, ha erre kényszerítik, a legerélyesebb eljárásra eltokélt. A helybeli és vidéki érdekelt szulok e heten memorandumban fordultak a püspökhöz s azt kéri, hogy legyen újra is szoszólója az ő érdeküknek, mely egyúttal az egyházkerületé is. Ebben is rámutatnak arra a tarthatatlan helyzetre, melyet a miniszter más érdekek szolgálatát támogató átlaspontja előidézett. Legnyomósabb ezek közül az, hogy Sopronban azért nem állt allami leánygimnáziumot, mert ott katolikus van, Kassán hasonló okból nem, de felállítja Lőcsén, a mi városunknál néptelenbő és felreesebb városban és úgy látjuk, hogy az ev. egyházkerület éppen ebben látja a felekezete elleni sérelmet. Figyelemreméltó indok az is, hogy mag. Pásoyának, Győrnek, Sopronnak már van ily leányközépiskolája és Közégen ilyenek a létesítése nemesak már elhatározott, de már életbeléptetett dohoz és így egy mintegy 50 kilométernyi körletet kiegészítő, a miniszter mégis még Szombathelyt is átírja be kourkurrensül, alighanem azért, mert az ev. egyházkerület tervét akarja meghiusítani, ami valószínűbb minthogy egy fejlődésnek indult várost akarjon károsítani. — Multkori számunkban is kifejtettük, mi a nagyszerűen haladó szomszédváros érdekeit megértjük: kell neki a sordultebb leányokat nevelő intézet. De bizonyos az, hogy ott a város kereskedelmi jellegénél fogva első sorban kereskedelmi szempontokra van szükség, Köszeg és vidékének pedig hiszen Szombathelynek vidéke Közégen is az ev. leánygimnáziumos középiskolára, hova éppen a vidék számtalan okból sokkal szivesebben helyezi el a leánynevelőintézeteket. — Annyit konstatalhatunk a folyamatban levő mozgalmak alapján, hogy se a város, sem az evangélikus egyházkerület, nem hajlandó e sérelmet elszüntetni.

Halálozás. Polában elhunyt egy volt földnök, Dr. Rebenitsch Frigyes ezredorvos, ki már régen lett osztrak állampolgár.

10 000 koronát adományozott Sehaar József fűszerkereskedő, a katonai kórházak élémező vállalkozója és neje Vida Kamilla a városi hadi árvek javára olyképen, hogy ez összeg kamatja öt városi hadháruva nevelésére fordítottassék, aki pedig ezek közül onallóságot nyer el, a tőkének egy otodét kapja kereskedő vagy iparüzemének alapítására. Az adomány kezelésére jelenleg egy ottlaga bizottságot szándékozik megnevezni, több pedig a városi tanácsra harul. Eredetileg a bekeötés oromnapjára tervezte ez adományozást, de mert ez meg bizonytalan, nejjével egyetértőleg, aki távollétében is e jótékonyág ügyével ismert szívósággal foglalkozik, úgy állapodtak meg, hogy a tőkének kamatait már most kívánják az árveknak juttatni. Ez a szép adomány épp úgy dícséri a nemes jótévköket, mint közismert és számos soha nyilvánosságra nem kerülő gyakori jótékonyáguk. Aki meg a háborus nagy adzáson felül is áldoz a köz javára, az valóban szép példáját mutatja annak, hogy miképen kell emberszeretettel gyakorolni és a háborus jövdelemből a szegény hadi árvek jövójének a biztosításáról nemeslelkűen gondoskodni.

A VI. hadikölcsön jegyzése helybeli pénzintéze teinknél igen gyorsan történik és semmi tekintetben sem all aranyban a feltűnő sok betétel. Sajátságos, hogy különösen a sok pénz kereső vidéki termelő lakosság nem a nagyobb jövdelemet biztosító állami kötvényeket veszi, pedig az állam kamatfizetése feltétlenül biztos mert hiszen magunk fizetjük magunknak a kamatot. Nines most biztosabb helye a pénznek mint a hadikölcsönbe való befektetésnek és e mellett még hazafias köteleességet is teljesítünk s azt is a magunk érdekében. A nehézféjű vidékieket kényszerjegyzéssel kellene rábírn; így majd megtanulják, hogy az az előnyös hitelművelete egy állannak, ha kamatait saját polgárainak fizeti és nem a kulföldnek.

A hétfői országos vásár hű képét mutatta a háborus helyzet harmadik esztendőjének. Néptelen volt. Alig volt vevő és eladó. A sátorok legtöbobjében csak haszontalan tömeggyártásos hulladékaruk vagy rikító színű cukorkák. A máhavasáron gyenge felhajtást követő visszahajtás, hallatlan magas árak

folytán. Ami kevés elkel, az olyan drága volt, hogy még a dedunokak is regélm fogtak róla. Egy pár okorért vagy igazvonó loért emeletes háznak az árát fizették.

A deaktartó családokat a polgármester arra figyelemzetti lapunk utján, hogy a hazautazott novendékek részére kiutalt lisztet a hátralevő időre feltétlenül visszaadni kötelesek, különben az tőlük elrekviráltatni fog vagy pedig lisztivükről levonásba hozták. A családok névjegyzéke már nála van és így már ismeretes, kiknek a köteleessége ez.

A közellátást illetőleg megirtuk mult héten, hogy mivel a vármegye kevesebbet rekvirált, mint amennyit a Közélemezési Központ előirányzott, a közellátásból Vas megyének 52 waggont levont, miáltal az csak június közepéig van biztosítva. Hogy augusztus 15-ig is lisztet kaphassanak a közellátásban részesülők hűftón értekezlet volt a megyeházán Szombathelyen, hol Weöres István és Jambrits Lajos felszólalása után abban történt megállapodás, hogy a közellátásban nem részesülők fejenként 3 kilót adjanak át a közellátásra szorultak javára és e szerint Köszeg városára 35 métermáza lisztnek az egybegyűjtésé vált szükségessé. Ezt a polgármester nagy részében az intézetektől reméli megkapni, honnét az ifjúság időelőtti elboesátása folytán néhány heti felesleg maradt, továbbá azon termelőktől és másoktól, akik a készletükből ezt a esékély rájuk eső mennyiségét a köz javára bizonyosan szivesen feláldozták.

A helybeli cipész mesterek maguk is belátván a magas árak tarthatatlanságát és a közönség jogos panaszaát, értekezletre gyűltek össze mult vasárnap az ipartestület helyiségében, hol a szombathelyi szakelődáson résztvett tagok ismertették a rendeleten alapuló ármegállapító számitást és ez alapon egységes hatóságilag jóváhagyott árjegyzéket szándékoznak kiadni. A cipőárak magasságát a bőrkereskedelem visszaéléseinek tulajdonítják. Hogy a munkáiban a jövőre közöttük eltérés ne legyen, egységes árjegyzékben állapodtak meg. Most csak az a kérdés, milyen lesz ez.

Gyorsított rendőri eljárás a háborus ügyekben. A hivatalos lap a kormány rendeletét közli a gyorsított rendőri büntető eljárásról. A rendelet szerint a gyorsított rendőri eljárás alá tartoznak a háborus kihágások és első fokon nemesak a rendőri bírói funkciókkal állandóan megbízott tisztviselők bíraskodhatnak, hanem — különösen a rekvirálásnál — az Országos Közélemezési Hivatal megbízottai is, a kiket a belügyminiszter erre feljogosít, a kik szükség esetén az aktákat is elvehetik a rendes rendőrbírói tisztviselőktől. A közlemezési és közellátási rendletekbe útközé kihágási ügyekben az Országos Közlemezési Hivatal szakképviselői megbízottakat rendelhet ki, a kik bármely első és másodfoku — jogerős véghatározat ellen is — akár a terhelt javára, akár terhére a harmadfoku hatósághoz rendkívüli felebbvitellel élhetnek, a melynek felfüggesztő hatálya nines. A gyorsított rendőri eljárás alá tartozó ügyekben az eljáró tisztviselő kötelek az ügyet lehetőleg azonnal tárgyalni és befejezni.

Cipők lefoglalása a vasáron. A legutóbbi országos vásáron a vidéki cipészek árúja mind a rendeletnek megfelelően árcédulákkal volt ellátva. A rendőrkapitányának azonban feltűnt, hogy az árak most jóval magasabbak mint anakelőtte, mikor árellelőző cédula nem volt és megfigyelte, hogy a cipészek, ha a vásárló drágálja, arra hivatkoznak, hogy ez a maximált ár, ez van nekik rendeletileg előírva és megbüntetik, ha be nem tartják stb. fogásokkal élnek, de azért néhány koronával mégis olcsóbban adják „veszteségre”, „a munkárból engedve” és más efele kapacitalással. A vevő azonban ilyen eljárás mellett nem érte el amit a kormányrendelet céloz, hanem jóval drágábban fizeti. E megfigyelés alapján minden cipészről néhány pár cipőt vétetett mintánl és összesen 57 pár cipőt küldött el Sopronba a kamarához ármegállapítás végett. Ettől teszi függővé a további eljárat. A cipészek mind igen helyeselték a hatóság ezen eljárását és megnevezték azon borszállítóit, kiktől az anyagot vásárolták. Az egyik sávári cipész azt mondta: az ő borszállítójának Sárvárott háboru előtt volt fél milliója, most már 3 milliója van, miért ne legyen az évtizedeken át nyomoruságban élt szusternak is jobb keresete? —

Hazajönnek az 51 és 52 éves népfelkelők. A király az alábbi legfelsőbb parancsiratot adta ki: Megparancsolom, hogy az 1865 és 1866-ik évi születésű évfolyamokba tartozó népfelkelési szolgálatra bevont egyének, amennyiben a tényleges katonai szolgálatban való meghagyásukat önmaguk nem kéri, — a nyugallományi és szolgálatonkivüli viszonybeli napidíjasok, továbbá a népfelkelési kötelezett testületekhez tartozók kivételével — mielőbb, legkésőbb azonban 1917. évi június 30. au szabadságoltassanak. Ezen születési évfolyamok azon egyénei, akik önkénytes sorozás utján a közös hadsereghez (haditengerészetbe) vagy a honvédségbe a háboru tartamára beléptek és így magukat ezen időre hadiszolgálat teljesítésére különösen kötelezték, ezen szabadságolásra nem jönnek tekintetbe.

Orosz fogoly szökött meg munkaközben a tartalékos kórháznak egy munkára kiküldött csoportjától, de másnapra már önként jelentkezett. Belátta, hogy a nyomoruságos szabadsággal jobb sorsa van az olálatott fogolynak.

Harmadfokulag jóváhagyott árdagító elleni ítélet. Katona Mihályné velemi lakos még mult év őszén tojásárdagításért 10 korona pénzbüntetést ítéltetett. A harmadfoku fórum is jóváhagyta a rendőri bíróság ítéletét.

Tanoncokat lehet kapni. Felkérjük azokat az iparosokat, kik a szombathelyi gyermekmenhelyről tanoncot óhajtanak, jelentkezzenek az ipartestület hivatalos helyiségében 1-2 óráig.

A közeg-szombathelyi vasút menetrendjében június 1. én a következő változás áll be: Szombathelyre este 7:30 kor indítják a vonatot, utóbb pedig, éjjel 1:50-kor a Sopronig közlekedő vonatot, mely innét 2:40 kor folytatja útját. A délelőtt 11:04 kor indult vonat ezután már d. e. 10:58 kor indul. Az új menetrend egyéb reánk nézve fontos részleteit jövő héten fogjuk ismertetni.

Tejdragításért büntető eljárást indított meg a rendőrhatalóság. Torda Jánosné doroszlói lakos ellen, mivel az 54 fillérre maximált tejet 72 fillérért árusította. A hatóság eltűri a maximáltnál valamivel nagyobb árt, hogy a behordás fáradsága is megfizetett legyen, de 72 fillér az túlsok. A lefoglalt tejet ezenfelül a magyarvári vegyvizsgálat még vizezettnek is találta. Ezért még külön is megbüntetik.

A cipésmunka ardragítás miatti feljelentéseket büntetés nélkül intézte el a hatóság, mert beigazolták az anyag drágaságát és a munkadíjból annyit engedtek, hogy az így kialakult ár a helyzetnek megfelelőnek találtatott és a meghallgatott szakértők átlagárának is. Az 50 koronás árt az egyik szakértő 45-ben, a másik 40-ben, a harmadik 35-ben jelölte meg. Azt mondta a rendőrbíró, sajnálja, hogy nem hívott meg még néhány szakértőt, így meg a régi jó idők árara szállott volna le. Mert a cipőáraknál nemesek az érthetetlen bőrszóra okozza a hallatlan drágítást, hanem az is, hogy a cipésmesterek nem a jelenlegi viszonyoknak megfelelő munkadíjat számítják, hanem az uzsora-anyagárak arányában, mivel úgy mondják, miért csak bőrosok gazdagodjanak? —

Videki termelők lelkeltelensége. A tegnapi hetivásáron egy bozsoki nő a tej literjét 1 korona 60 fillérért árusította. Ezt mégis megsokalta a túlfizető közönség és feljelentette. Itélelhozzátal előtt a lefoglalt tejet Magyaróvártól megvizsgáltatja a hatóság, nem-e talán még hamisított is.

Hogyan védekezzünk ellen-eges reputatamadások ellen. Nálunk ugyan aligha fog előfordulni, de mégis jó tudni, hogy ha netán mégis előfordulna, miképpen tudjuk meg és hogyan védekezzünk. A helyőrség katonatrombitásai „kiadót” fognak jelezni és ez esetben az emberek a szabadban ne csoportosuljanak, mindenki a földszinti vagy pinchehelyiségbe siessen, ablak- és üzletredőnyöket le kell bocsátani, a helyiségek világítását homályosítani kell, a fogatok házak kapuzsinében keresnek menedéket, a szabadban a lovakat meg kell kötni, a szabadban tartózkodók gyorsan a földre fekdűjenek, vagy egyébként helyezkedjenek biztonságba. A veszély elmúltát 12 harangütés jelzi.

Az orosz fogoly munkások burgonyáját dézsmáltak meg a városban, egyik kamara feltörésével. A rendőrség megállapította, hogy a házban lakó magyar hagyott fiatalok tette. Feljelentették.

A szanitéc-tűzér gondatlansága. Egyik szombathelyi éjjeli üzletben egy katonai feltűnően költséges és mulatott s eltávozaskor egy gyógyszereszekrényt hagyott hátra, amelyben mintegy 400 korona értékű gyógyszer volt. Reggel az esetet bejelentették a rendőrségen, amely nyomozást indított, amelynek során megállapította, hogy a községi hegytűzértező szanitéc osztálya részére utaltak ki a gyógyszert a pozsonyi helyőrségi kórháztól s a szombathelyi állomáson egy 90-es katonai ellopta a gyógyszert szállító szanitéctől. Erélyes utánjárással sikerült a penteki nap folyamán a rendőrségnek elfogni a tolvaj 90-es katonát és átadta a katonai parancsnokságnak.

Gyűjtünk gyógynövényeket! A m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyező Hivatala az idén is kéri a vadteremtő gyógynövények begyűjtését. A tavalyi gyűjtés szép eredménye sok beteg katonának hozott enyhülést, az értékesítésből befolyt jövedelem pedig sok özvegynek és arvanak törte le könnyeit. Az idén a munkásokok hiánya folytán még nagyobb lesz a szükség a gyógynövényekben és így sokkal nagyobb mennyiségben kerjük azokat beküldeni. Arnika, szegfűvirág, cickafarkfüve, máriu lapu, mezei zsurló, hársfavirág, belendek, bodza, ezerjófű, nadragulya, pipacsvirág, redőszirm, úrom, ziliz, anyaróz, okósfarkkóróvirág, erdei paizska, azok a gyógynövények, melyekre különösen szükség van. Ezeket kivül gyógynagyoknak és olajoknak feldolgozható barackmag, szilvámag, cseresznyemag és szar, napraforgó és tokmag, továbbá vadgesztenye, guacs és kőrishogor beküldését kerjük. Mindezen anyagokról a Hadsegélyező Hivatal egy pontos útmutató füzetet adott ki, a melyet kivanatra bélyegeken beküldendő 30 fillér költségmegértés ellenében portómentesen küldi meg. A gondosan kiszarított gyógynövényeket a Hadsegélyező Hivatal címére Budapest V. Akadémia utca 17. sz. alá kell küldeni. A csomagokat vasutón és postán díjmentesen adhatjuk fel, az azokat „gyógynövény” jelzéssel látjuk el. A gyógynövényeket szerzetadományként kerjük, azonban a szilvámagvakat pedig 24 fillérért váltja be a hivatal. Hiszünk, hogy a lelkes magyar társadalom minden ízében megérti ez akció nagy nemzetgazdasági jelentőségét, hiszen eddig évente sok millió ment ki külföldre olyan anyagokért, amelyeket itthon könnyen meg lehet szerezni.

Az Elektro-Bioskop mai műsora: 1. Egy természetfölvétel. 2. Milliomosnő szerelme. Tarsadalmi dráma 3 részben. 3. A háziaszony jobbkeze. (Vígjáték.) Pünkösdhétfőn: 1. Háborús híradó. 2. Sabina. Alomjáték 3 részben. 3. Egy órára gavallér. (Vígjáték.)

Küszöbön a marhák requirálása.

A vágómarha beszerzése a hadrakelt sereg részére Magyarországon mindinkább nehézségekre ütközik. A feltétlenül szükséges mennyiség aránylag nagyobb részét Ausztriában kellett beszerezni, mivel a megállapított quota Magyarországon megközelítőleg sem volt leszállítható. Minthogy ez az állapot a hadrakelt sereg feltétlenül szükséges elemezése szempontjából többé fenn nem tartható, a cs. és kir. hadügyminisztérium a m. kir. földművelésügyi minisztériummal egyetértőleg május és június havára a cs. és kir. Hadügyminisztérium Vágómarha Bevásárlási Központjának magasabb bevásárlási árakat engedélyezett, amely árak azonban július havától kezdődőleg minden hónapban rendszeresen lejjebb fognak szállíthatni. Egyben megállapítás jött létre arra nézve is, hogy ha ezen magasabb árak mellett a Magyarországra nézve megállapított quota a mai szabad vásárlással előteremthető nem lenne, úgy a m. kir. földművelésügyi minisztérium a rendkívüli helyzet által indokolt súlyos rendszabályokhoz fog folyamodni, hogy a hadvezetőség szükségletét kényesszerezőközök igénybevételével biztosítsa.

Videki hírek.

Az Egan család gyászja. Egan Alfréd máv. üzletvezető édesanyja özvegy O'Egan Alfrédné f. hó 21-én Budapesten elhunyt 94 éves korában.

Erdély javára a legutóbbi vármegyegyülés egy évre 1% os potadókivetést határozott el.

Tisza István üdvözlését határozta el a hétfői megyegyülés örösi többséggel azon alkalomból, hogy Őfelsége teljes bizalmát nyilváníttta iránta és a kormány iránt.

Erdély javára pünkösdvásárnap és hétfőn Szombathelyen az Arénában este 7 órakor nagystyű művészi előképeket mutatnak be. Ez előadások előtt Mikes János gróf megyéispárok ünnepi beszédet mond Erdélyről.

Leanygymáz u nra Szombathely város képviselő-testülete esutörtöki ülésében 80,000 kor. segélyt és egy megfelelő telket ajánlott fel a kultuskormány-nak és ezen intézetnek Szombathelyen való létesítése körüli sikeres fáradozásáért köszönetet fejezte ki a főispánnak és a polgármesternek.

150.000 kor. VI. hadikötelest jegyzett Szombathely város, melyet lombardkölességgel fedez, avagy azon 5 millió kölesből, melyet kedvező feltételek mellett adóságának konvertálására és beruházásokra felvesz.

Rohonc nagyközség a VI. hadikötelest 50,000 kor. jegyzett és ugyanennyit a Rohonc Általános Takarékpénztár.

Váltómanipuláció. Bleier János és anyja özvegy Bleier Jánosné borostyánkői lakosok ellen amatt, indult meg az eljárás, hogy Landler O. Lón budapesti gépkereskedőt 4000 korona értékű hamis váltóval meg akarták károsítani. Bleier János katonai szolgálatot teljesít és így ellene az eljárás függőben van, azonban anyját szerdán felelősségre vonta a kir. törvényszék. A főtárgyaláson Bleierné tagadta, hogy az aláírások tőle származtak volna. Bleier János vallomása után a kir. ügyész úgy találta, hogy az egész manipuláció Bleier János műve és ezért a vádat anyja ellen eljött. A kir. törvényszék megszüntette az eljárást, azonban Bleier János ügyében az iratokat atteszi az vizsgálóbíróhoz, hogy az érdekeltek meghallgatásával a bizonyítási eljárást fogantossítsa.

Vesztegetes miatt. Fleck János úrvörösvágási gazda a múlt év decembereben gabonaműveket vitt székere, de utközben Pangor László és Logáth László pénzügyőrök feltartoztatták és kérdőre vonták. Fleck azt mondta, hogy a mlomba megy öröltetni, majd pedig azt, hogy vészek viszi a gabonát. A pénzügyőrök visszafordították vele a szekeret és a községüzára akartak vinni, közben Fleck 20 koronát vett elő és ezzel akarta megvesztegetni a pénzügyőröket. Megvesztegetes miatt vontak felelősségre a szombathelyi kir. törvényszéken, ahol azzal védekezett, hogy ő ezt az összeget, csak biztosítékképpen akarta felvenni, amíg eljárást igazolják. A törvényszék jogoróson 200 korona fős és 100 korona mellékbüntetésre ítélte.

Paldas ítélet vasuti lopások ügyében. Németh János és Németh Imre szombathelyi vasuti alkalmazottakat lopás büntetével vadolva állította a kir. törvényszék büntető tanácsa elé az ügyészség, mert rendszeresen lopkodtak a vasuti árakat. A törvényszék Németh Jánost, mint tettest, továbbá Németh Imrét mint bűnségeket, aki felügyelt arra, hogy Németh Jánost a lopásban meg ne zavarják, bünségek mondta ki lopás büntetésben és Németh János egy évi börtönre, Németh Imrét pedig egy évi és egy hónapi börtönre ítélte. Az ítélet indokolása hangsúlyozza, hogy a bíróság figyelembe vette azt a körülményt, miszerint a vasúton immár nagyon gyakoriak a lopások. Az elítéltek felelőseket, azonban a kir. törvényszék előzetes letartóztatásukat fenntartotta.

Büntetés drága talpalásért. Tóth János szombathelyi cipésmestert a rendőrhatalóság megbüntette mert egy pár cipő fejeléscért és talpalásáért 40 koronát számított. 50 korona pénzbüntetésre ítélte, a költségekben elmarasztalta és kötelezte az árkülönbözet visszalátására.

Röftalvan kedden éjjel Szupper Imre 19. számú házából ismeretlen tettes ruhaneműeket és kenyeret lopott. A csendőrség nyomoz utána.

A drágan vasárlót is büntetik Szombathelyen. A tejpiacra tettenértek Gál Kálmáné Dávid Róza falusi asszonyt, aki Viszket Mariska cukorelárusító-nőnek 80 fillérjével mérte a tej literjét. A rendőrség mindkettőt bekísérte és dr. Fodor Antal rendőrkapitány Gálnét ardragításért 100 korona fős és 20 korona mellékbüntetésre, Viszket Mariska vevőt pedig a maximális ár be nem tartásáért 40 korona fős és 20 korona mellékbüntetésre ítélte. (Mi ezt már régen reklamáljuk itt Köszegen. Szerk.)

Heti krónika.

A vaj forgalmának újabb szabályozása. Az országos közlemezési hivatal elnökének rendelete a belföldi vaj legmagasabb árát 10 koronában állapította meg a gyáros és nagykereskedő közötti forgalomban tehát jóval olcsóbban, mint amennyiért a dán vaj beszerezhető. Most attól tartanak, hogy ezt a körülményt egyesek visszaélésekre fogják felhasználni: belföldi vajat dán vaj név alatt hoznak forgalomba, hogy így többet kaphassanak érte. A közlemezési hivatal a visszaéléseket úgy akarja megakadályozni, hogy a Hadtermény a dán vajat kizárólag esomagoltan fogja forgalomba hozni és csupan az eredeti esomagolásban, olomzaroltan lesz szabad dán vajat árusítani.

A takonykor elleni védekezés. A hivatalos lap terjedelmes rendeletet közöl, amely a minisztériumnak a takonykor elleni védekezés tárgyában a hatóságokhoz intézett utasítását tartalmazza.

Helyettes hadügyminiszter. Őfelsége Hermannstadteni Roehm Alfréd lovag tábornagyot kinevezte a hadügyminiszter helyettesévé.

„Havasi gyopár hadosztály.” Őfelsége megparancsolta, hogy a harmadik gyaloghadosztályt ezental „Havasi Gyopárhadosztálynak” nevezzék.

Az osztrak parlament megnyitása. Az uralkodó 30-án délelőtt fogja ünnepélyesen megnyitni a Reichsrath ülésszakát.

A magyar szocialisták Stockholmban. A magyar szocialisták kiküldöttjei, Garani Ernő, Buchinger Manó és Bokányi Dező megérkeztek Stockholmba.

A kormányválság elintézése érdekében Őfelsége Badenben fogadta a pártok vezetőit és számos vezetésre hivatott államférfit. József főherceget is fogadta, akinek állítólag része lesz a kibontakozásban. Kihallgatások meg jövő héten is lesznek s egyelőre teljesen bizonytalan mi lesz a kibontakozás.

A Tisza-kormány lemondott. Tisza István gróf miniszterelnök a munkapártban esutörtökön közölte a lemondás okait. Ezek főleg a választói jog reformjára vonatkoznak. Őfelsége parancsára a lehető legmesszebbmenőleg jelölte meg ezen törvénynek módosíthatását, mely 1 millió 800,000 szavazattal szaporítja a választók számát és mely törvény a háboru folytán elmaradt választás miatt még életbe se lépett. A tervezett módosítások főleg az ipari munkásosztályt jutatta volna szavazati joghoz és további 2-300,000 szavazatszaporítást jelentene, de ennél tovább felelősége tudatában sem ő sem a kormány nem mehetett, mert úgy a dimasztára, mint a magyar nemzetre nézve ebben súlyos veszélyt lát és szerinte az ország közvéleménye nem is kívánja, mivel különben elveszne a magyar intelligens középosztály vezető ereje s ő ebben látja a nemzeti szellemben való államfentartás garanciáit. Minthogy pedig Őfelsége nem osztja a nézetet a kormány lemondott s Őfelsége a lemondást elfogulta. — Kifejtette ezután meg mily birtokpolitika, mely jóléti intézkedések foglalkoztatták a kormányt, hogy a munkáspénztárakat mily irányban akarta reformálni, hogy a sztrájkjogot törvényes kereten belül maga önálló szakmunkás szervezetekre akarta ruházni, a tisztviselők segélyezése ügyében pedig mar is oly intézkedéseket tett, melyek jövedelmét fognak kelteni azok körében, akik e miatt tamadtak, mivel erről a legmesszebbmenő módon ki-elégítően gondoskodott, amit mint távozó kormány tehetett, de a törvényhozás elé tartozó részek is kifogják őket elégiteni. Végül a pártra bizta annak az elhatározását követni kívánja-e az ellenzékbe, hogy e helyen folytassa a tron és haza iránti kötelességeket, mire tündető egyhangú lelkesedéssel a pártnak az ő vezérsége mellett további együttmaradást határozta el.

A magyar orvosok tuberkulózis kongresszusa. A magyar orvosok tudóvész kongresszusát Rízsahelyen e hónap 26-ikán tartják meg. Különvonat nem indul; a résztvevők a menetrendszerűen induló vonatokkal indulhatnak.

A munkásság tüntetése a választóg mellett. Csütörtökön este, míg a munkapárt értekezletét tartotta, a munkásság tüntető sétára vonult fel a Károly körúton, ahol a munkapárt helyisége van. 9 óra már igen nagy tömeg gyűlt össze, amely viharosan éljenezte a királyt s abcugolta Tiszát. Nagyszámu lovas és gyalogos rendőr is kivonult, de semmi zavaras nem fordult elő. A tömeg 10 óra szétoszlott.

Amerikai fogadások a háború végére. Newyorkból táviratozzák a Daily News nak, hogy a fogadások a háború végére úgy állnak, hogy az arany augusztusra 55:45, ez év vége előtt pedig 4:1.

A királyi pár a leégett Gyöngyösön. A királyi pár szerdán reggel Bécsből különvonaton Gyöngyösre utazott, ahova délután 3 órakor érkeztek meg. A pályaudvaron a hatóságok fejei fogadták a királyi párt. A felség legmélyebb részvétét fejezte ki a nagy katasztrófa fölött, azután kíséretével a városba ment s bejárta a rommá lett utcákat. A leégett templomba be is ment. A polgármester bemutatott a királynak egy tuzoltót, aki élete kockáztatásával mentette meg a régliche raktárt, az egész szőlővidék számára szant gállicsal. A király személyesen tüzte mellére a vitézségi ermet. Ugy a király, mint a királyné igen sok károsultat megszolgált. A néptömeg rajongó szeretettel vette körül a királyi párt. Először a király 30000, a királyné 20000 koronát adományozott a károsultaknak.

Hamis százkoronás bankjegyek. A kereskedelemügyi miniszter figyelmeztette a postahivatalokat, hogy az osztrák magyar bank 1912-iki kibocsátású százkoronás jegyeknek meglehetősen sikerült hamisítványa kerül forgalomba. A hamisítványok lemeznyomással oly módon készültek, hogy a két jegyoldalt egy egy vékony papírral nyomták és a két egymáshoz tartozó oldalt összeragasztották. Nedvesítéssel a két lap könnyen szétválasztható. A magyar s-övegben a bárki szón hiányzik az ékezet, melyet egyes példányokon szabad kezzel vízfestéssel pótolnak, ami könnyen lemosható. A magyar szöveg betűi keskenyebbek, fehére szegélyük ellenben szélesebb.

A Tisza kormány lemondása. Budapest, május 23. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Minthát Ofelseje a kormánynak a választójogra vonatkozó előterjesztéséhez nem járult hozzá, a miniszterelnök beavítottja a kormány lemondását, amelyet Ofelseje elfogadott és a minisztereket a folyó ügyek intézésével megbízni méltóztatott. Az új kabinet alakításával kapcsolatos kihágatások dolgában még döntés nem történt.

Ítélet a gödöllői postalópás dolgában. A gödöllői 160 ezer koronás postalópás ügyében a törvényszék Puskás Józsefet hat évi fegyháza és Jenei Józsefet hét évi fegyháza ítélte.

Fakiviteli központ. A békere való felkészülés egyik legfontosabb problémája a fakivitel szabályozása. Minthogy a fa lesz az, amit a háború után nagyobb mennyiségben fogunk külföldre vithetni, a legfontosabb államügyek közé kell emelni a fakivitel államhatárolásának befolyását a népiesség. Arról értesülünk, hogy erre vonatkozólag a kezdeményező lépések már meg is történtek. Az ország legnagyobb termelői érdekeltjei jelenleg három helyen összpontosultak: a kincstár, a Fehér és a Magyar Bank körül. E három érdekeltiség részéről már megtörténtek az első lépések és az érdekelt miniszteriumokkal egyetértőleg olyan szervezet létesítése van tervbe véve, amely egységesen látná el a fakiviteli és az exportálási ügyek külföldi valutát a deviza arányait leosztása végett az Osztrák Magyar Banknak adna át. Ez a központi szervezet alapítaná meg, hogy a kiterjedt kamennyiségű mennyi és milyen sorrendben volna a beföldi szükséglet fedezésére bocsátandó és mennyi keretben külföldre. A megalakítandó központi szervezet feladata épp az volna, hogy csak kifejezetten érvenyesítésre szolgáló fa arát lenyegesen leszorítsa. Minthogy ezt a célt sikeresen nem lehet szolgálni, ha minden vállalat a maga kíméletlenül rideg és onzó eljártólja előtérbe, illetékes helyen nem idegenkednek a kiviteli központ eszméjétől, úgy hogy annak megvalósításával immár komolyan számolni lehet.

Gyöngyös város tuzkatasztrófa. Hétfőn óriási tuzvesz pusztított a hevesmegyeri Gyöngyösön. Az addigi adatok szerint 1600 ház pusztult el. A halottak száma 20, a sebesülteké 120. A tuz úgy keletkezett, hogy a városi közoktató mosokonyházának kéményéből egy szikra a hajtatóra hullott, a faszindely tuzet fogott és ez a nagy szélviharban rohamosan elterjedt. Budapestről ruha, szén és élelmiszer segélyt küldtek. 12 évvel ezelőtt hasonló nagy tuz pusztította a várost.

A marhaszok kuriai ítélete. A Curia Rhorer tanácselnök elnöklésével kedden kihirdette az ítéletet Ivánka Imre volt képviselő és társai katonai marhaszállítási ügyében. A Curia megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Ivánka büntetését egy évi fegyházra szabtotta le, amit kitöltöttnek vett és elrendelte szabaddá helyezését. Rudnay Alajos prépost plébánost felmentették. A többi vadlottak és közreműködők büntetését is leszállította.

Hírek a háborúról.

Hét millió halottja van már a háborúnak. Henderson angol miniszter Richemondban tartott beszédében többek közt ismertette, hogy milyen óriási pusztulást és szenvedést okozott már eddig is a háború. Közölte, hogy megbízható adatok szerint eddig körülbelül 46 millió ember sebesült meg, s a halottak száma több mint 7 millió. A háborús kiadás összege eddig 9 milliárd font sterling, azaz 225 milliárd korona.

Amerikai csapatok a nyugati fronton. A Daily Telegraph jelenti Newyorkból: Amerikai csapatok még a nyár vége előtt részt vesznek a franciaországi harcokban. Pershing tábornok, a ki a mexikói hadjárat vezére volt, kelt át az Óceánon az Egyesült

Államok reguláris csapatával, hogy megmutassa a világnak, hogy az amerikaiak komolyan akarnak harcolni. Pershing kiküldetése Joffre erőteljes sürgetésére történt.

Elzartak a francia-svajci határt. A francia-svajci határon sem utazni, sem táviratokat, leveleket és újságokat küldeni nem lehet. Az átmenő forgalomban a táviratokra szintén negyvennyolc órai zárlatot rendeltek el. A zárlatot egész Franciaországban felfüggesztették.

A tengerszorosok kérdésében meglepetés várható. A Corriere della Sera-nak jelentik Romából: Entente körökben attól tartanak, hogy a központi hatalmak újabb meglepő politikai és diplomáciai lépésre készülnek, a mely minden valószínűség szerint a tengerszorosok kérdésével függ össze. Az remélik ettől a lépéstől, hogy meg fogja szüntetni Oroszország ellenkezését a különbékekövetés szemben. A lap szerint Párisban is aggodnak e lépés következményeitől. A Petit Parisien szerint szenziós fejlemények várhatók, a melyek Bethmann-Hollweg és Czernin legújabb tanácskozásának következményei lesznek.

Az olasz harcterről. Az Isonzó mentén 9 napi harc után hétfőn ismét nyugalmat állott be. Az ellenség Gorz városa előtt fekvő arkaink ellen intézett egy támadást, melyet aknavetőkkel erőteljesen előkészített. A támadást az ellenség súlyos veszteségeivel visszaverték. Szerdán reggel az olasz ágyúk és aknavetők a Karszt fensíkán levő állásaink ellen tüzelni kezdtek. A tüzérségi csata nagy heveségre fokozódott. Karinthiában és Tirolban helyenkint fokozott harc tevékenység.

Anglia és Franciaország merseklék hadicéljaikat. Páris és London között beható tárgyalások vannak folyamatban. Arról van szó, hogy Anglia és Franciaország mérsékeljék hadicéljaikat és hogy álláspontjukat az orosz kormánnyal lehetőleg összhangba hozzák.

A francia miniszterek nyilatkozata. Ribot miniszterelnök nyilatkozott a kamarában a nyugati offenzíváról betervezett interpellációkról. Ribot kijelentette, hogy túlzott reményeket fuztek az offenzívához. Néhány tiszt hibázott, ezeket megbüntették s eltávolították minden akadályt a siker útjából. Painlevé hadügyminiszter ki együtt dolgozik a hadbizottsággal, kijelenti, hogy Németországot meg kell büntetni amerikai segítségével. Nincs már messze az idő, amikor Németországot békére kényszeríthetik. Ha Oroszország megteszi kötelességet, semmitől se kell tartani. Az ellenségek hamarosan megérk remények megsemmisülését.

Meghíusult olasz áttörési kísérlet. Az olaszoknak az Isonzó arcvonal ellen intézett hatalmas rohamait penteken ismét rendkívül sikeresedett küzdelmek eredménye lett. Védőesetünk diadalmasan megállították helyüket, állásainkat kivétel nélkül megtartottuk. A támadó olasz hadsereg északi szárnyát ismét a Vodice magaslat és a Monte Santo ellen hajszolták előre. Különösen bosz és makacs harc tombolt a 652. magaslat birtokáért. Vodice-től délre a magaslat az olaszok az esti órákban meglepték, éjszaka azonban vitez csapatunk, órák hosszat tartó közel harcban visszahajtották. Ugy írt, mint a Monte Santo szomszámra magya vissza a hullákat a hátráló ellenség. A Karszt fensík ismét nagyszabású áttörési kísérlet színhelye volt. Az olaszok kíméletlenül vetettek tömegeket elsíneli állásaink ellen, amelyek az előkészítő tüzérelt sokat szenvedtek ugyan, mögöttük azonban rendületlenül és hidegvérrel fogadták a védőesetünk az ellenséget. A Fajti Híriben, Kostantevicumban és minden délre le egészen a tengerig az ellenség minden erőfeszítése hiábavaló maradt. Seholy sem tudott áttörni. A nap sekerében gyalogság és tüzérség egyaránt osztoztak. Május 23.-án 130 olasz tisztet és 4000 fonyi légényseget ejtettünk foglyul.

1917. El. XII. A. 46.

Árlejtési hirdetmény.

A községi kir. járásbíróság hivatali és fogláz-helyiségi fűtéséhez 1918. évre szükséges kemény tűzifa szállításiának biztosítása végett

f. 1917. évi július hó 4-én napjának d. e. 9 órájkor a községi kir. járásbíróság hivatalos helyiségében (Chernel utca 12. szám I. emelet 7. ajtó) árlejtés fog tartani.

Az 1918. évre a hivatalos helyiségek fűtéséhez 86 kóbm., a fogláz-helyiségek részére 107 kóbm. összesen 193 kóbm. tűzifa van megállapítva, azonban esetleg több vagy kevesebb szükséglettel.

Felbírnatnak mindazok akik az árlejtésben részt venni ohajtanak, hogy a fent kített határidőben és helyen személesen vagy 1 koronás bélyeggel ellátott szabályszerű zárt ajánlataikat az árlejtésre kítuzott óra előtt a kir. járásbíróági irodában adják be.

Bánatpénzül egyidejűleg a vételár 5% nak megfelelő készpénz vagy elfogadható értékpapír teendő le. A közelebbi feltételek alulírt kir. járásbíróság irodában a hivatalos órák alatt mindennap megtekinthetők.

Kir. járásbíróság Köszeg 1917. május hó 23.-án.

Szerdahely Károly
kir. járásbíró

A „PESTI NAPLÓ”

napilap e lap kiadóhivatalában is kapható.

— — — Egyesszám ára 12 fillér. — — —

Nyomatott Ronai Frigyes nyomdájában Köszegen.

Figyelem!

Veszek új és viselt cipőket, csizmákat, férfiruhákat a legmagasabb ártért. Levelezőlap elgendő értesítésre és azonnal jövök. **Pavetits János,** Kossuth Lajos-utca 16 sz.

Árverési hirdetmény.

Pusztacsó község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a közbirtokosság tulajdonát képező

korcsmaházat

1917. június hó 3.-án árverés útján 3 évi időtartamra bérbe adja.

Árverezni szándékozók a jelzett napon délután 2 órakor a község házánál jelenjenek meg. Pusztacsó, 1917. május 17.-én.

Poór György
községi bíró.

CSÚZ, KÖSZVÉNYBEN

anyagcsere zavarokban szenvedők évszázadok óta bevált rádlumos gyógyító furdője

LIPIK

64° C
(Szlavonia)

Háboruban is télen-nyáron üzemben

Furdókkal egyesített gyógypenziók. Prospektust küld a **FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

Radioaktív, alkalikus sós. Jódos hőforrások. **ISZAPKEZELÉS.**

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya „PATKANIN”

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és felülmúl **Egy doboz ára 3 K.** minden más irtószerrel. Egy doboz ára 3 K. mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozban használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, keresse ingyen küld a PATKANIN gyár egyedüli elarusítója, a Torontál Agrárbank Részvénytársaság Nagybecskereken.

Szombathelyi Takarékpénztár

Részvénytársaság

köszegi fiókja,

Köszeg, Király-ut 6. szám.
Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg nettó 3 1/2 %-os kamattal, továbbá betéti könyvekre és folyó számlákra. A kamatozás a betétek követő napján kezdődik betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámítol: 2-3 áttartásos üzleti és magánváltókat mindenkor a legelőnyösebben

Folyósít: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).

Értékpapirokat: napi árfolyamon vevő és eladó tüzérel megfizetéseket ellátja

Szelvényeket: közzéteszik bevált szelvényeket a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerző

Átutalásokat, leltéteket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosít.

Értékpapirokat és értékeket önzésre és kezezésre avasza.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzügyintézetével a Pesti Haza: Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és banküzleti megbízást a legelőnyösebben bír lebonyolítani. Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynöksége mindenféle biztosítást ellát és felvilágosítással készséggel szolgál.

Központ: Szombathelyi (regi) Takarékpénztár

Szombathely. Alakult: 1837-ben.

Alaptőke 1,600,000 kor. Tartalékok: 400,000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül. Saját tőkél 2,250,000 korona.